

kal, de a *nemzet megnevelésével* éri el, aminek egyetlen lehető eszközét : a *példát* állítja sorompóba. *Mussolini* erős, nyílt és magávalragadó férfiasága mentette meg Olaszországot : a részletes gazdasági és kultúrpolitikai program csak *ez után* alakult ki. Itália *lelki újjászületése* nélkül ezek csak holt betűt képviselnének. A fasizmusnak kétségtelenül vannak aggályos jelenségei is, de lényegileg az emberiség egyik legegészségesebb mozgalma s a modern emberi lélek gyógyulásának egyik legörvendetesebb szimptomája.

Itt is, mint minden téren, csak *belülről kijelöl* haladhat a kórt leküzdő regeneráció. A lelki egészség, az *igazi emberség* pedig — mint ezt már *Aristoteles* felismerte — nem egyéb, mint az erkölcsi törvényeknek megfelelő élet. Az az élet, mely önfeláldozásban, tiszteletben, alázatosságban és hívő bizalomban, nem pedig gőgös individualizmusban, pökhendi radikalizmusban s hideg szkepticizmusban telik el. Korunk lelkiharcai ismét igazolják, hogy az erkölcs törvénye magának az életnek a törvénye.

Napjainkban sokat hallunk arról, hogy a magyarság fennmaradása gazdasági és kulturális fellendülésüinktől függ. Ez igaz, de mégsem itt van a mi problémánk lényege. Mert a történelem tanúsága szerint nemzetek és államok soha azon nem mentek tönkre, hogy szegények és műveletlenek voltak, hanem mindig abba pusztultak bele, akármennyire is gazdagok és tanultak voltak, hogy jellemtelenekké váltak. Igazi, erős termékeny élet e földön is csak az *örök élet* törvényeiből fakadhat. Itt is csak az *Üdvözítő* szavai menthetnek meg: «Törekedjetez mindenekelőtt az igazságosságra, az Isten országára — a többi megadatik néktek».

Pauler Ákos.

LEVÉL ISTEN HÁTA MÖGÜL.

*Igy élek én barátim: szegény legény, szegény regény.
— Állhatnék most Rómában is, a San Pietro tetején
és hallgatnám a zürzavart, a világ szíve hogy dobog,
hogy kavarog a keverék: a múzeumok — s templomok,*

*test-lélek, jó-rossz, mult-jelen: minden keresztény és pogány!
Vagy állnék India felett a Himalája homlokán
és nézném, hogy a Szerelem, a Káma-isten mit mivel:
hogy száll a pille párosan, szerelmes nő a férjével,*

*patak patakkal párosul, virág virággal vélkezik
a lét a csókban lép tovább és csóktól csókig érkezik,
kezdelben volt a Szerelem az öntudatlan Föld felett,
így szültél vallást, tudományt, világ bölcsője: Napkelet.*

*Egyiptomban a sphynxeken nézném a vakszem mit dadog
s tagadnám költött titkaid, csak egy tilok van: én vagyok!
A földön nincs más tragikum, csak egy: a kínzó Öntudat,
álmodni vágysz s az Öntudat álmodból mindég fölugat.*

*Megkérdezném Moszkvában a vörösre festett vén Napot
való-e a jövődőlés, mit papoltak az új papok?*

*A vörös napfény több kenyért s ezer jófüvet nötelett?
Kevesebb lett a börtön ott, több lett a jóság, szeretet?*

*Nem hal meg ottan senkisé? Nem fáj a kínzó öntudat?
Az Eiffel-torony tetején nézném, hogy Páris hogy mulat,
hogy hazudnak a franciák, hogy hazudnak az angolok,
milyen biztos a háború s a béke mily bitang dolog.*

*Lehelnek itt, lehelnek ott. S elzár szegényes paplakom.
Hét méter hosszú a szobám. Ha kinézek az ablakon,
koporsókészítő lakik az utca túlsó oldalán,
cégér kell a halálnak is: koporsó lóg a házfalán;*

*ezt látom ősztől májusig, midőn nincs függöny kertemen:
a kertemel sövényező bokroknak ága meztelen.
De májuskor kinő a szép zöld-lila függöny: orgona,
s nem néz velem farkasszemel a koporsó s a babona.*

*Igy élek én barátaim. Szegény legény, szegény öröm.
Házam táján a szemverést valahogy mégis megtöröm.
— De itt a lelkem: följeszűll, mint csillagvizsgáló torony,
csupa-ablak volt, fény-ívó: messzire néztem egykoron.*

*A fantázia távcsövén hányszor láttam Utópiát:
gyöngyöt szedett korának a lyukas zsebű szegény diák.
A történelem távcsövén bejártam elmull korokat,
ittam görög nép örömét, római borsolt borokat.*

*Gyerekszememmel néztem a mindennél édesebb jelent,
hogy folyók, eszmék, jellegek vérkeringése mit jelent.
Imádkoztam, hogy úgy legyen: szebb jövőt lásson a szegény,
minden faluba jusson fecske, minden leánynak vőlegény,*

*a kerteket cukrozó Isten úgy ossza el madarait,
több jusson a szegény kertjébe s dalolják el a gondjait,
minden virágnak jusson harmat, minden gyereknek szeretet.
Igy éltem az üvegtornyban, mely fény-szemekkel nevetett.*

*Én nem tudom mi van velem, de üvegtornyom megvakult.
Földszinti vacok a szobám. Az életem homályba hullt.
Folyton farkasszemez velem a koporsó s a babona
és nincs tavasz, virágnylás, nincs lila függöny : orgona.*

*Igy élek én barátaim. Ne vessetek reám követ.
Én nem hiszek már a tavaszban, de várok egy mentőövet,
szent tébolyt, amely kiemelne, mint a sok őszi vadludat
és ragyognának újra mind a tájak, tornyok és utak!*